

ALPAKKA

Lama pacos

Kotoisin Andeilta

Alpakat ovat ihmisystävällisiä, seurallisia, rauhallisia, älykkäitä ja uteliaita laumaeläimiä. Ne pitävät kontaktia toisiinsa hiljaisella yninällä ja seuraavat toistensa eleitä ja asentoja. Alpakat kuuluvat kamelieläimiin ja ovat kotoisin Andien jyrkänteiltä Perusta, Chilestä ja Boliviasta 4000 – 5000 metrin korkeudesta. Säkäkorkeus on n. metri ja painoa on n. 70 kg. Ne ovat erityisesti villantuotantoeläimiä.

Pitkän kaulan ansiosta alpakat katselevat ihmistä suoraan silmiin. Väri vaihtelee valkoisesta ruskeaan, harmaaseen, mustaan yksivärisenä tai laikullisena. Syntymäpaino on 6-8 kg. Ne elävät alueilla, joissa on usein pakkasta ja lämpötila voi vaihdella yhdessä päivässä jopa 50 astetta. Siksi niillä on suojanaan paksu, pörröinen, täyspitkä ”villapaita”. Sen pehmeä villa on vahvempaa kuin lampaanvilla.

Vähään tyytyväinen eläin

Alpakka on kesytetty n. 5000 vuotta sitten, ilmeisesti vikunjasta. Siten se on ensimmäisiä kotieläimiä. Siitä saatiin vaatetus, ruoka, kuljetusapu ja polttoainetta. Espanjalaisten valloittajien tuleminen hävitti alpakat ja ne joutuivat väistymään yhä karummille lautumille lampaiden ja lehmien tieltä. Alpakka on äärimmäisen sopeutuvainen ja vähään tyytyvä eläin, joten se sopeutui elämään vuoriston ankarissa olosuhteissa. Yksi lehmä kuluttaa suunnilleen saman verran kuin 10 alpakkaa. Muiden laumaeläinten tavoin ne tulevat toimeen monta päivää ilman vettä. Nykyään alpakoita pidetään harrastus-, terapia-, lemmikki- ja maisemanhoitoeläiminä.

Alpakkarotuja on kaksi: pörröturkkinen huacaya ja silkkiturkkinen suri. Surit ovat hyvin harvinaisia, vain 10% kannasta. Aikuista alpakkaurosta kutsutaan orhiksi, naarasta emäksi ja poikasta vasaksi, tosin nimitykset voivat eri maissa vaihdella.

Alpakka kantaa 11 kuukautta ja synnyttää yhden vasan kerralla. Se syntyy yleensä varhain aamulla, jotta se on kuivunut, oppinut

syömään ja käyttämään pitkiä jalkojaan iltaan mennessä. Vasa juo emän maitoa puolivuotiaaksi ja kasvaa kokoa kolmivuotiaaksi. Noin viikon vanhana se alkaa näyppiä vihreää ruohoa.

Erinomaisen villan tuottaja

Alpakka on ensisijaisesti villan tuottaja ja laama isompana eläimenä kantojuhta. Inkakulttuurissa villa oli ylimystön yksinoikeus, vaurauden ja säädyn mitta. Alpakan villa ”keksittiin” maailmalle 1800-luvun puolivälissä. Villa on erittäin hienoa ja pehmeää. Se ei pistele iholla eikä sisällä lanoliinia eikä hikeä, joten se sopii allergisille. Villassa ja eläimessä ei myöskään ole minkäänlaista hajua. Mikroskooppisten ilmataskujen vuoksi villa on lämpimämpää ja kevyempää kuin lampaanvilla. Perinteiset intiaanien ponchot tehdään alpakanvillasta.